

Europos Sąjungos paramos MVĮ programos

Pagrindinių Europos MVĮ finansavimo galimybių apžvalga

sausio 2012 m.

Ivadas

Europos Sąjunga teikia **paramą Europos mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ)**. Tai daroma **įvairiais būdais** – teikiant subsidijas, paskolas ir, kai kuriais atvejais, garantijas. Paramą galima gauti tiesiogiai arba per nacionaliniu ar regionų lygiu valdomas programas, pavyzdžiui, Europos Sąjungos struktūrinius fondus. Be to, MVĮ gali pasinaudoti įvairiomis nefinansinėmis paramos priemonėmis – programomis ir paramos verslui paslaugomis.

Šiuo vadovu siekiama pristatyti MVĮ skirtas Europos programas ir pateikti trumpą informaciją apie kiekvieną programą bei nurodyti pagrindinių tinklaviečių adresus. Pabrėžiame, kad vadovas nėra išsamus.

Paramos sistemos suskirstytos į **keturias kategorijas**:

1. Teminio finansavimo galimybės

Finansavimas paprastai būna teminis, įvairūs Europos Komisijos skyriai jį skiria ir įgyvendina pagal konkrečius tikslus, pavyzdžiui, aplinka, moksliniai tyrimai, švietimas. Dažniausiai MVĮ arba kitos organizacijos gali tiesiogiai teikti paraiškas dėl programų, tačiau paprastai su sąlyga, kad jos pateiktų tvarius, pridėtinę vertę sukuriančius ir tarptautinius projektus. Priklausomai nuo programos pareiškėjais gali būti ir pramonės įmonių grupės, verslo asociacijos, paramos verslui teikėjai ir (arba) konsultantai.

Bendras finansavimas yra bendra taisyklė: Europos Sąjungos paramą paprastai sudaro subsidijos, kuriomis galima padengti tik dalį projekto išlaidų.

2. Struktūriniai fondai

Struktūriniai fondai (Europos regioninės plėtros fondas [ERPF] ir Europos socialinis fondas [ESF]) yra didžiausios Bendrijos finansavimo priemonės, skirtos remti MVĮ pagal įvairias temines programas ir regionuose įgyvendinamas Bendrijos iniciatyvas. Struktūrinių fondų paramos gavėjai gauna tiesiogines išmokas projektams finansuoti.

Pažymėtina, kad programos valdomos ir projektai atrenkami nacionaliniu ir regionų lygiu.

3. Finansinės priemonės

Dauguma finansinių priemonių galima naudotis tik netiesiogiai per nacionalinius finansinius tarpininkus. Daugelį šių priemonių valdo Europos investicijų fondas.

4. Parama MVĮ internacionalizavimui

Paprastai tai parama tarpinėms organizacijoms ir (arba) valstybinėms valdžios institucijoms internacionalizavimo srityje, siekiant padėti MVĮ patekti į ne ES rinkas.

5. Kur gauti pagalbos vietoje?

Informacija apie „Enterprise Europe Network“, kurie siūlo paramą verslui valstybėse narėse. Tinklas „Enterprise Europe Network“ – tai didžiausias Europos pagalbos verslui ir naujovių tinklas, teikiantis integruotąsias aukštos kokybės paslaugas remiant MVĮ.

= Daugiau informacijos

1. Finansavimo galimybės

Aplinka, energija ir transportas

✓ LIFE+

Programa suskirstyta į tris sritis:

- Gamta ir biologinė įvairovė
- Aplinkos politika ir valdymas
- Informacija ir ryšiai

2007–2013 m. laikotarpiui LIFE+ programai numatytas 2,1 mlrd. EUR biudžetas. MVĮ gali naudotis tiek Europos Komisijos centralizuotai valdomų, tiek nacionalinių agentūrų valdomų LIFE+ fondų lėšomis.

Išsamesnė informacija: <http://ec.europa.eu/environment/life/funding/lifeplus.htm>

Daugiau informacijos apie su aplinka susijusio finansavimo šaltinius rasite Aplinkos generalinio direktorato tinklalapiuose. http://ec.europa.eu/environment/funding/intro_en.htm

✓ Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa (KIP)

Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa (KIP) yra aiškus ir integruotas atnaujintos Lisabonos strategijos ekonomikos augimui ir užimtumui skatinti tikslų siekimo rezultatas. 2007–2013 m. laikotarpiui skirtas apytikriai 3,6 mlrd. EUR biudžetas.

KIP programoje aplinkos ir energetikos sritims skirta:

a) Verslininkystės ir inovacijų programa (VNP), kurios dalis skirta ekologinėms inovacijoms ir kuriai numatyta apytikriai 430 mln. EUR. Tikslas – pasinaudoti visomis aplinkos technologijų teikiamomis galimybėmis siekiant apsaugoti aplinką ir prisidėti prie konkurencingumo skatinimo bei ekonomikos augimo;

b) programa „Pažangi energetika Europai“ (PEE), kuriai skirta apytikriai 727 mln. EUR. Ši programa apima veiksmus, kuriais siekiama gerinti efektyvesnę energijos įsisavinimą ir paklausą, skatinti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą ir energijos įvairinimą, be to, propaguoti kuro rūšių įvairinimą ir energijos efektyvumą transporto srityje.

c) Informacinių ir ryšių technologijų politikos rėmimo programa (ICT-PSP), kurios biudžetą sudaro apie 730 mln. eurų. Daugiausia lėšų skiriama tiek valstybinių, tiek privačių organizacijų vykdomiems bandomiesiems veiksams. Šiais veiksmais siekiama skatinti naujoves ir konkurencingumą, plačiau taikant ir geriau panaudojant IRT energijos taupymo ir išmanaus judumo srityse.

Išsamesnė informacija: http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm

✓ Marko Polo II (2007–2013 m.)

Marko Polo programa siekiama sumažinti spūstis keliuose, gerinti Bendrijos krovinių transporto sistemos aplinkosaugos veiksmingumą, skatinti intermodalumą ir prisidėti prie veiksmingos bei tvarios transporto sistemos kūrimo. Siekiant šių tikslų pagal programą remiami veiksmai krovinių transporto, logistikos ir kitose susijusiose rinkose, įskaitant jūrų greitkelius ir eismo vengimo priemones. Programos biudžetas 2007–2013 m. laikotarpiui – 400 mln. EUR.

Išsamesnė informacija: http://ec.europa.eu/transport/marcopolo/index_en.htm

Daugiau informacijos apie Europos energetikos ir transporto politiką rasite Energetikos ir Mobilumas ir transportas generalinio direktorato tinklavietėje:

http://ec.europa.eu/dgs/energy/index_en.htm

http://ec.europa.eu/dgs/transport/index_en.htm

Naujovės ir moksliniai tyrimai

✓ Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintoji bendroji programa (2007–2013 m.)

Pagal Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintąją bendrąją programą (BP7) vykdamas toliau išvardytas skirtingas programas ypatingas dėmesys skiriamas MVĮ: „Bendradarbiavimas“ (apie 32,3 mlrd. EUR), „Idėjos“ (apie 7,5 mlrd. EUR), „Žmonės“ (apie 4,7 mlrd. EUR) ir „Pajėgumai“ (apie 4 mlrd. EUR).

MVĮ skatinimas dalyvauti „Bendradarbiavimo“ programoje	MVĮ skatinamos aktyviai dalyvauti visoje su moksliniais tyrimais susijusioje veikloje. Be to, MVĮ raginamos dalyvauti Bendroje technologijų iniciatyvose (BTI), jei tokia veikla yra tinkama.
„Idėjų“ programa – atvira MVĮ	MVĮ mokslininkų grupės, kaip ir bet kuri kita organizacija, gali konkuruoti, remdamosi savo kompetencija.
Žmogiškųjų išteklių potencialas programos „Žmonės“ mokslinių tyrimų ir technologijų srityje	Didesnis dėmesys skiriamas MVĮ skatinimui dalyvauti „Pramonės ir mokslo įstaigų sąsajose ir partnerystėse“.
„MVĮ skirti moksliniai tyrimai“ pagal „Pajėgumų“ programą	„MVĮ skirtais moksliniais tyrimais“ siekiama stiprinti inovacinius Europos MVĮ gebėjimus ir MVĮ indėlį į naujomis technologijomis grįstų produktų ir rinkų kūrimą. MVĮ specialioms veiklos sritims numatomas apytiksliai 1,3 mlrd. EUR biudžetas.

Išsamesnė informacija: http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

Daugiau informacijos apie Europos mokslinių tyrimų ir plėtros politiką rasite Mokslinių tyrimų ir plėtros generalinio direktorato tinklavietėje:
http://ec.europa.eu/research/index_en.cfm

Bendrijos mokslinių tyrimų ir plėtros informacinė tarnyba, **CORDIS**: <http://cordis.europa.eu>

MVĮ Techweb: Tai Europos Komisijos MVĮ mokslinių tyrimų portalas, kuriame pateikiama informacija ir ištekliai, skirti į technologijas orientuotoms MVĮ, ketinančioms kreiptis dėl tyrimų finansavimo pagal Europos Sąjungos 7-ąją bendrąją mokslinių tyrimų programą (FP):
http://ec.europa.eu/research/sme-techweb/index_en.cfm.

Pasiteiravimo apie tyrimus paslauga asmeniškoms konsultacijoms:
<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=enquiries>

BP7 MVĮ nacionalinių informacijos centrų (NIC) sąrašas pateikiamas SME-Techweb tinklavietėje. Europos Komisija remia šį tinklą, kurio tikslas – teikti praktinę informaciją, padėti potencialiems dalyviams ir rangovams bei juos apmokyti.

Išsamesnė informacija: http://ec.europa.eu/research/sme-techweb/index_en.cfm?pg=support

✓ **Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa (KIP)**

Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa (KIP) yra aiškus ir integruotas atnaujintos Lisabonos strategijos ekonomikos augimui ir užimtumui skatinti tikslų siekimo rezultatas. 2007–2013 m. laikotarpiui skirtas apytikriai 3,6 mlrd. EUR biudžetas.

KIP programoje inovacijų ir informacinių technologijų sritims skirta:

a) Verslininkystės ir inovacijų programa (VIP), kuria siekiama gerinti inovacijų vykdymo sąlygas, t. y. skatinti valstybes nares keistis gerąja patirtimi ir imtis veiksmų, padedančių gerinti, skatinti ir siekti naujovių įmonėse. Pagal šią programą remiami konkrečiam sektoriui skirtų naujovių, įmonių grupių, inovacinio viešojo ir privataus sektoriaus partnerysčių ir naujovių valdymo skatinimo veiksmai.

b) IRT politikos rėmimo programa, kuriai skirta apytikriai 728 mln. EUR. IRT programa siekiama skatinti naujų elektroninių tinklų ir paslaugų, medijos turinio ir skaitmeninių technologijų rinkų susijungimą. Be to, pagal šią programą remiamas viešojo sektoriaus paslaugų modernizavimas, kuri leis padidinti našumą ir pagerinti paslaugas.

Išsamesnė informacija: http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm

Informacijos apie programas ir iniciatyvas, prisidedančias prie informacinės visuomenės kūrimo, rasite Informacinės visuomenės generalinio direktorato tinklavietėje:

http://ec.europa.eu/information_society/index_en.htm

EUREKA – į rinką orientuotų MTP tinklas

Eureka – tai visos Europos į rinką orientuotų pramoninių MTP organizacijų tinklas, remiantis Europos bendrovių konkurencingumo skatinimą kuriant inovacijų sąsajas ir tinklus 36 šalyse. **EUREKA** projektų partneriams siūlo greitas galimybes gauti žinių ir įgūdžių bei įgyti kompetenciją visoje Europoje, be to, suteikia galimybių gauti informacijos apie nacionalines valstybines ir privačias finansavimo sistemas.

Išsamesnė informacija: <http://www.eurekanetwork.org/>

Be to, Programa "**Eurostars**" teikia finansavimą, specialiai pritaikytą mažų įmonių poreikiams, remia šių įmonių dalyvavimą tarptautiniuose projektuose mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje.

Išsamesnė informacija: <http://www.eurostars-eureka.eu/home.do>

Švietimas ir mokymas

✓ **Kompleksinė veikslių programa visą gyvenimą trunkančio mokymosi srityje**

Į Kompleksinę veikslių programą visą gyvenimą trunkančio mokymosi srityje 2007–2013 m. įtrauktos keturios specialiosios programos: COMENIUS programa bendrojo ugdymo veiklai, skirta mokykloms ir apimanti aukštesnį viduriniojo mokslo lygį; ERASMUS programa, skirta švietimo ir tolesnei mokymo veiklai aukštojo mokslo lygiu; LEONARDO DA VINCI programa, skirta visiems kitiems profesinio švietimo ir mokymo aspektams; ir GRUNDTVIG programa, skirta suaugusiųjų švietimui. LEONARDO DA VINCI programa yra tiesiogiai labiausiai susijusi su įmonėmis, nes pagal šią programą remiamos inovacinės tarptautinės iniciatyvos, skatinančios įgyti žinių, gabumų ir įgūdžių, kurių reikia sėkmingai integruojantis į darbo gyvenimą ir visapusiškai vykdant pilietines teises.

Išsamesnė informacija:

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc78_en.htm

✓ **„Erasmus“ programa jauniems verslininkams**

Ši programa – tai bandomasis projektas, kurį ES pradėjo įgyvendinti 2009 m. Programa teikia praktinę ir finansinę pagalbą pradedantiems verslininkams, norintiems praleisti tam tikrą laikotarpį kitos ES šalies įmonėje ir taip pasisemti patyrusių verslininkų patirties. Programa sudaro galimybes verslininkams dalytis sumanymais, patirtimi ir informacija, didinti galimybes patekti į rinką ir nustatyti potencialius naujos įmonės kitose ES šalyse partnerius. Programai bendrą finansavimą teikia ES, kurios biudžetas, skiriamas kelionės ir apgyvendinimo vizito metu išlaidų padengimui, siekia 4,3 mln. eurų.

Išsamesnė informacija:

<http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=lt>

http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/support_measures/erasmus/index.htm

Kultūra ir medija

✓ KULTŪRA 2007-2013

Programa KULTŪRA 2007–2013 finansuoja kultūrinio bendradarbiavimo projektus visose meno ir kultūros srityse (scenos menas, plastikos ir vaizduojamasis menas, literatūra, paveldas, kultūros istorija ir pan.) Jos 400 milijonų eurų biudžetas bus paskirstytas projektams ir iniciatyvoms, skatinančioms Europos kultūrų įvairovę ir bendrą kultūros paveldą per kultūros organizacijų ir institucijų tarptautinį bendradarbiavimą. Trys pagrindiniai šios programos tikslai yra skatinti kultūros sektoriaus darbuotojų tarptautinį judumą, skatinti tarptautinius kultūros ir meno mainus, taip pat puoselėti tarpkultūrinį dialogą.

Išsamesnė informacija: http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/doc411_en.htm
http://ec.europa.eu/culture/eu-funding/doc2886_en.htm

Švietimo ir kultūros generalinio direktorato tinklavietės „Finansavimo galimybės“ puslapyje pateikiama visų šiuo metu paskelbtų kvietimų teikti paraiškas apžvalga:

http://ec.europa.eu/culture/calls-for-proposals/call3016_en.htm

✓ MEDIJA 2007-2013

Ši programa, kurios biudžetas 2007–2013 m. laikotarpiu yra 755 milijonai eurų, skirta medijos srities profesionalų mokymui; gamybos projektų ir bendrovių plėtojimui; kinematografijos kūrinių bei garso ir vaizdo programų platinimui ir propagavimui bei kino festivalių rėmimui, taip pat MVĮ, kurios aktyviai dirba minėtose srityse, finansavimui. Pagal šią programą išmokas gauna minėtose srityse aktyviai veikiančios MVĮ.

Išsamesnė informacija: http://ec.europa.eu/information_society/media/index_en.htm

2. Struktūriniai fondai

Struktūriniai fondai skirti mažinti regionų vystymosi skirtumus ir skatinti ekonominę bei socialinę sanglaudą Europos Sąjungoje. Todėl Europos Komisija skiria bendrą finansavimą valstybių narių regionų projektams. Tačiau svarbu pabrėžti, kad tiesioginė parama MVĮ joms bendrai finansuojant investicijas yra teikiama tik mažiau ekonomiškai išsivysčiusiuose regionuose (vadinamuosiuose „konvergencijos“ regionuose). Kituose regionuose pirmenybė teikiama didelį atsvaros poveikį turintiems veiksams (pvz., verslumo mokymui, paramos paslaugoms, verslo inkubatoriams, technologijų perdavimo mechanizmams, darbui tinkluose ir pan.), o ne tiesioginei paramai konkrečioms MVĮ.

Pastaba: programos valdomos ir projektai atrenkami nacionaliniu ir regionų lygiu.

2007–2013 m. sanglaudos politikos (Europos regioninės plėtros fondas [ERPF], Europos socialinis fondas [ESF] ir Europos sanglaudos fondas) strategija ir ištekliai, iš viso – 347,41 mlrd. EUR, suskirstyti pagal tris prioritetinius tikslus:

- Konvergencija: spartinti mažiau išsivysčiusių regionų ekonominę konvergenciją (81,54 % biudžeto);
- Regionų konkurencingumas ir užimtumas: stiprinti regionų konkurencingumą ir patrauklumą bei padėti darbuotojams ir bendrovėms prisitaikyti prie ekonominių pokyčių (15,94 % biudžeto);
- Europos teritorinis bendradarbiavimas: stiprinti tarptautinį, valstybių ir regionų bendradarbiavimą (2,52 % biudžeto).

✓ **Europos regioninės plėtros fondas**

ERPF yra didžiausia Bendrijos paramos mažosioms ir vidutinėms įmonėms finansinė priemonė. Ja siekiama mažinti regionų ekonominio vystymosi skirtumus ir remti socialinę bei ekonominę sanglaudą Europos Sąjungoje. Siekiant stiprinti mažųjų ir vidutinių įmonių kūrimąsi ir konkurencingumą iš ERPF bendrai finansuojami veiksmai įvairiose srityse:

1. MVĮ verslumas, MVĮ inovacijos ir konkurencingumas (pavyzdžiui, verslo įmonių kuravimas, naujosios technologijos ir valdymo sistemos mažosiose ir vidutinėse įmonėse, ekologinės naujovės, geresnis IRT panaudojimas);
2. MVĮ regioninės ir vietos aplinkos gerinimas (pavyzdžiui, galimybė pasinaudoti kapitalu kuriantis ar plečiantis mažosioms ir vidutinėms įmonėms, verslo infrastruktūra ir paramos mažosioms ir vidutinėms įmonėms paslaugos, regionų ir vietos MTTP pajėgumai, verslo bendradarbiavimas ir naujovių pajėgumai);
3. regioninio ir valstybinio lygmens mažųjų ir vidutinių įmonių bendradarbiavimas;
4. investicijos į žmogiškuosius išteklius (kartu finansuojant iš Europos socialinio fondo).

Skirtingai nuo kitų ES finansavimo šaltinių, ERPF programos nėra tiesiogiai valdomos Komisijos – jas valdo nacionalinės ir regionų valdžios institucijos. Jos taip pat atlieka kontaktinių centrų funkcijas, susijusias su paraiškoms gauti finansavimą ir projektų atranka.

Išsamesnė informacija: http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/feder/index_lt.htm

Regioninės politikos generalinio direktorato tinklavietėje pateikiama informacija apie Europos Sąjungos veiksmus remiant regionų vystymąsi:

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Tinklavietyje galima rasti:

- struktūrinius fondus valdančių institucijų kiekviename regione sąrašą:
http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_en.cfm ir
- visuose regionuose vykdomų programų suvestinę:
http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/index_en.cfm

✓ **Europos socialinis fondas**

2007–2013 m. laikotarpiu Europos socialinis fondas remia veiklą, susijusią su ekonominių ir socialinių pokyčių numatymu ir valdymu, ir teikia daug galimybių MVĮ remti. Pagrindinės keturios veiklos sritys pagal „Regionø konkurencingumo ir užimtumo“ tikslà:

1. darbuotojų ir įmonių prisitaikomumo didinimas;
2. užimtumo didinimas ir dalyvavimo darbo rinkoje gerinimas;
3. socialinės įtraukties stiprinimas kovojant su diskriminacija ir sudarant palankesnes sąlygas socialiai remtiniems žmonėms patekti į darbo rinką;
4. partnerystės skatinimas vykdant užimtumo ir įtraukties sričių reformą.

Labiausiai atsilikusiuose regionuose fondas didžiausią dėmesį skiria struktūrinio pertvarkymo, augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimui. Taigi pagal „Konvergencijos“ tikslą ESF taip pat remia:

1. pastangas didinti ir gerinti investicijas į žmogiškąjį kapitalą, visų pirma tobulinant švietimo ir mokymo sistemas;
2. veiksmus, kuriais siekiama plėtoti institucinius gebėjimus ir gerinti viešojo administravimo institucijų veiksmingumą nacionaliniu, regionų ir vietos lygiu.

Išsamesnė informacija: http://ec.europa.eu/employment_social/esf

✓ Kaimo plėtros fondas

Kaimo plėtros fondo 2007–2013 m. trys teminės kryptys: žemdirbystės ir miškininkystės konkurencingumo gerinimas; aplinka ir kraštovaizdis; gyvenimo kokybės gerinimas ir kaimo ekonomikos ávairinimas. Ketvirtoji kryptis – galimybės kurti kaimo plėtros „iš apaèios á viršø“ metodus.

Kiekvienos prioritetø grupës atveju valstybës narës, remdamosi toliau išvardytomis šešiomis Bendrijos strateginëmis gairëmis, parengia nacionalines kaimo plėtros strategijas:

1. žemdirbystës ir miškininkystës sektoriø konkurencingumo gerinimas;
2. aplinkos ir kraštovaizdžio gerinimas;
3. gyvenimo kokybës kaimo vietovëse gerinimas ir veiklos įvairinimo skatinimas;
4. vietos užimtumo ir veiklos įvairinimo gebėjimų stiprinimas;
5. prioritetø įtraukimas į programas;
6. Bendrijos priemonių tarpusavio papildomumas.

Išsamesnë informacija: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_en.htm

3. Finansinės priemonės

Pastaba: pagal šias sistemas finansavimas MVĮ skiriamas ne tiesiogiai, o per finansinius tarpininkus, pavyzdžiui, bankus, kreditų institucijas ar investicinius fondus. Šiomis sistemomis siekiama padidinti MVĮ teikiamų kreditų dydį ir skatinti minėtus tarpininkus didinti skolinimo MVĮ pajėgumus.

✓ Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa (KIP)

Pagal Konkurencingumo ir inovacijų bendrąją programą (KIP) 2007–2013 m. laikotarpiui **finansinėms priemonėms** skirta 1130 mln. EUR. Finansinės priemonės suskirstytos į tris sistemas, kurias Europos Komisijos vardu valdo Europos investicijų fondas (EIF):

1. MVĮ spartaus augimo ir naujovių priemone (GIF) siekiama didinti privataus kapitalo skyrimą inovacijas vykdančioms MVĮ pirmaisiais kūrimo etapais (GIF1) ir plėtros etapu (GIF2). GIF leidžia privataus kapitalo investuotojams dalintis riziką bei atlygį ir turi didelės įtakos privataus kapitalo skyrimui inovacinėms bendrovėms.
2. Pagal MVĮ garantijų priemonę teikiamos papildomos garantijos garantijų sistemoms, kad būtų padidintas MVĮ skolų finansavimas. Dėmesys skiriamas nesėkmių rinkoje sprendimui keturiose srityse:
  - i) turinčių potencialą augti MVĮ galimybės gauti paskolas (arba paskolų pakaitalus, pavyzdžiui, išperkamosios nuomos paslaugas);
  - ii) mikrokreditų teikimas;
  - iii) nuosavo arba iš dalies nuosavo kapitalo prieinamumas;
  - iv) pakeitimas vertybiniais popieriais.
3. Pagal Gebėjimų ugdymo sistemą kai kuriose valstybėse narėse remiamas finansinių tarpininkų gebėjimų stiprinimas.

Išsamesnė informacija: http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/cip-financial-instruments/index_en.htm

<http://eif.europa.eu>

Jei norite sužinoti, ar MVĮ turi teisę prašyti paskolos, arba ieškote KIP paskolų finansavimo šaltinio savo šalyje, informacijos rasite svetainėje <http://access2finance.eu>.

✓ Jungtiniai Europos ištekliai mažoms ir vidutinėms įmonėms (JEREMIE).

JEREMIE yra bendra Europos Komisijos, Europos investicijų fondo ir Europos investicijų banko iniciatyva. Ja siekiama gerinti galimybes gauti finansavimą mikroįmonėms ir vidutinėms įmonėms, ypač mikrokreditų teikimą, rizikos kapitalo finansavimą ar garantijas bei kitas naujoviškas finansavimo formas. Ypatingas dėmesys yra skiriamas besikuriančių įmonių paramai, technologijų perdavimui, technologijų ir inovacijų fondams ir mikrokreditų teikimui. JEREMIE yra valdoma kaip sudėtinė Europos regioninės plėtros fondo programų dalis, o projektai atrenkami atitinkamu nacionaliniu ir regionų lygiu.

Prašome atkreipti dėmesį, kad ši programa valdoma ir projektai atrenkami nacionaliniu ir (arba) regionų lygiu.

Išsamesnė informacija:

<http://eif.europa.eu/jeremie>

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jeremie_en.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_lt.cfm

✓ Bendri veiksmai Europos mikrofinansavimo institucijoms paremti – JASMINE

JASMINE yra bendra Europos Komisijos, Europos investicijų fondo ir Europos investicijų banko iniciatyva, papildanti JEREMIE iniciatyvą. Jos tikslas – Europoje plėsti mikrokreditų pasiūlą. To siekiama dvejopai: teikiant techninę pagalbą mikrofinansavimo institucijoms su tikslu padėti joms tapti patikimais finansiniais tarpininkais ir lengviau gauti kapitalo, taip pat finansuojant nebankinių finansinių institucijų veiklą su tikslu padidinti jų suteiktų paskolų skaičių. Šia programa siekiama pagerinti mažų įmonių, bedarbių arba laikinai nedirbančių ir norinčių dirbti savarankiškai asmenų, kurie tačiau negali pasinaudoti tradicinėmis bankų paslaugomis, prieigą prie finansavimo. Programa prasidėjo 2008 m. trejų metų trukmės bandomuoju etapu, jos pradinis kapitalas sieks 50 milijonų eurų.

Išsamesnė informacija:

<http://eif.europa.eu/jasmine/activity/index.htm>

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/micro_en.htm

✓ Europos investicijų fondo (EIF) investicijos

EIF veikla pagrįsta dviem priemonėmis:

- EIF rizikos kapitalo priemonės sudaro kapitalo investicijos į MVĮ remiančius rizikos kapitalo fondus ir verslo inkubatorius, ypač tuos, kurie yra ką tik įsisteigę ir orientuoti į technologijas.
- EIF garantijų priemonės sudaro garantijų teikimas finansų institucijoms, kurios padengia kreditus MVĮ.

Išsamesnė informacija: <http://eif.europa.eu>

http://www.eif.org/EIF_for/sme_finance/index.htm

✓ **Europos investicijų banko (EIB) paskolos**

Šios paskolos bus teikiamos per tarpininkus, kaip antai komercinius bankus. Jos skirtos MVĮ materialioms ir nematerialioms investicijoms. EIB paskolos taip pat gali padėti suteikti MVĮ stabilų apyvartinio kapitalo pagrindą, t. y. EIB finansavimas taip pat gali būti skiriamas suteikti paskolas, skirtas finansuoti su MVĮ prekybos ciklu susijusius įsipareigojimus, ir atitinkančias ilgalaikius MVĮ finansavimo poreikius. Paskolos bus išduodamos 2–12 metų laikotarpiui, didžiausia paskolos suma – 12,5 milijono eurų.

Išsamesnė informacija:

<http://eib.europa.eu>

<http://eib.europa.eu/projects/topics/sme/index.htm>

<http://eib.europa.eu/projects/topics/sme/intermediaries/index.htm>

Finansinių tarpininkų visose šalyse sąrašas:

<http://eib.europa.eu/projects/topics/sme/intermediaries/europe.htm?lang=en&>

<http://eib.europa.eu/projects/topics/sme/outside-eu/index.htm?lang=en&>

✓ **Europos mikrofinansų priemonė "Progress"**

ES įsteigė naują Europos mikrofinansų priemonę "Progress", teikiančią mikrokreditus mažoms įmonėms ir asmenims, kurie prarado darbą ir nori pradėti savo smulkų verslą.

Išsamesnė informacija:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=lt&catId=836>

http://www.eif.org/what_we_do/microfinance/progress/index.htm

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=983&langId=lt>

4. Parama MVĮ internacionalizavimui

Pastaba: pagal kai kurias toliau nurodytas sistemas finansavimas MVĮ skiriamas ne tiesiogiai, o per tarpininkus ir (arba) valstybės valdžios institucijas. Todėl parama dažniausiai būna netiesioginė.

KANDIDATĖSE IR KAIMYNINĖSE ŠALYSE

✓ Pasirengimo narystei pagalbos priemonė (IPA)

Nuo 2007 m. Pasirengimo narystei pagalbos priemonė (IPA) pakeitė gausybę priemonių (PHARE, ISPA, SAPARD...), skirtų šalims kandidatėms. Ją sudaro penkios skirtingos sudėtinės dalys: pagalba perėjimui ir institucijų kūrimui; tarptautinis bendradarbiavimas; regioninė plėtra; žmogiškieji išteklių; kaimo plėtra.

Šalys gavėjos skirstomos į dvi kategorijas:

- ES šalys kandidatės, atitinkančios visų penkių IPA dalių kriterijus;
- Potencialios šalys kandidatės Vakarų Balkanuose, atitinkančios tik pirmų dviejų IPA dalių kriterijus.

Europos Komisija teikia netiesioginį finansavimą MVĮ šalyse, atitinkančiose IPA kriterijus, suteikdama daugiau galimybių gauti paskolas, išperkamąją nuomą ir vykdyti kapitalo operacijas, bendradarbiaujant su tarptautinėmis finansų institucijomis (EIB ir ERPB). Šalių kandidačių finansiniai tarpininkai, vykdydami savo verslą, turi įsipareigoti iš esmės plėtoti MVĮ veiklą.

Vietos finansinių tarpininkų sąrašas pateikiamas šiuose tinklalapiuose:
<http://www.ebrd.com/apply/small/index.htm>
<http://eib.europa.eu/products/loans/intermediated/index.htm>

Išsamesnė informacija apie kiekvienos šalies nacionalinius informacijos centrus:
http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/ipa/index_lt.htm

✓ Kaimynystės investicijų priemonė (KIP)

2004 m. pradėtos taikyti Europos kaimynystės politikos (EKP) siekis – pradėti privilegijuotą bendradarbiavimą su ES kaimynėmis, užmezgant gilesnius politinius santykius ir vykdant ekonominę integraciją. Ši politika naudinga šešiolikai kaimyninių šalių. Ja grįsti veiksmai yra finansuojami pagal EKPP (Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę). 2007–2013 m. biudžetas, siekiantis 12 mlrd. eurų, yra paskirstytas konkrečioms šalių programoms priklausomai nuo jų poreikių, įsisavinimo pajėgumo ir patvirtintų reformų įgyvendinimo.

Kaimynystės investicijų priemone, be viso kito, yra remiamas privatusis sektorius, o ypač MVĮ, kurioms naudingos vykdomos rizikos kapitalo operacijos.

2007–2013 m. laikotarpiui šiai iniciatyvai skirtą 745 mln. eurų biudžetą papildė tiesioginiai valstybių narių ir Europos investicijų banko valdomo patikos fondo įnašai.

Projektus, kuriems siekiama gauti paramą pagal šią priemonę, turi teikti KIP valdybos pripažinta tinkama Europos viešųjų finansų institucija (pvz., Europos investicijų bankas arba Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas).

Išsamesnė informacija:

http://ec.europa.eu/world/enp/index_en.htm

http://ec.europa.eu/europeaid/where/neighbourhood/regional-cooperation/irc/investment_en.htm

✓ Rytų investicijų programa

2004 m. pradėtos taikyti Europos kaimynystės politikos (EKP) siekis – pradėti privilegijuotą bendradarbiavimą su ES kaimynėmis, užmezgant gilesnius politinius santykius ir vykdant ekonominę integraciją. Ši politika naudinga šešiolikai kaimyninių šalių. Ja grįsti veiksmai yra finansuojami pagal EKPP (Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę). 2007–2013 m. biudžetas, siekiantis 12 mlrd. eurų, yra paskirstytas konkrečioms šalių programoms priklausomai nuo jų poreikių, įsisavinimo pajėgumo ir patvirtintų reformų įgyvendinimo.

Rytų investicijų programos, kurios biudžetas 2010–2013 m. siekia 7 mln. eurų, tikslas – remti regiono (Armėnijos, Azerbaidžano, Baltarusijos, Gruzijos, Moldovos ir Ukrainos) ekonominę plėtrą ir šių šalių verslo aplinkos gerinimą. Ši programa padeda MVĮ siekti internacionalizacijos, lengvindama jų kontaktų užmezgimą ir skatindama jų prekybos plėtrą.

Išsamesnė informacija:

http://www.enpi-info.eu/maineast.php?id=315&id_type=10

http://ec.europa.eu/europeaid/work/ap/aap/2011_en.htm

✓ ES ir ERPB finansavimo priemonė, skirta MVĮ

Pagal šią programą teikiamas finansavimas MVĮ, veikiančioms 11 Vidurio Europos šalių, tarp kurių yra ES narystės siekiančios šalys ir naujos valstybės narės. Finansavimas teikiamas per vietos bankus, išperkamosios nuomos bendroves ir nuosavybės fondus. Finansavimo biudžetą sudaro ERPB skirti 847 mln. eurų ir Europos Komisijos skirti 130 mln. eurų.

Išsamesnė informacija: <http://www.ebrd.com/country/sector/fi/debt/euebrd/sme.htm>

✓ Nefinansinė ERPB parama: TAM ir BAS programos

TAM (apyvartumo valdymo) ir BAS (verslo konsultacinių paslaugų) programomis ERPB padeda privačioms įmonėms prisitaikyti prie rinkos ekonomikos reikalavimų ir taip skatina mažų ir vidutinių įmonių plėtrą. Pagal pirmąją programą patyrę įmonių vadovai teikia konsultacijas valdymo ir struktūrinių permainų įmonių viduje tema. Pagal antrąją programą remiamos trumpalaikės iniciatyvos ir plėtojama tvari vietos verslo konsultacinių paslaugų infrastruktūra.

Susidomėjusios įmonės gali siųsti paraiškos anketą tiesiai TAM/BAS programoms. Paraiškas svarsto vadovų grupė, sprendžianti, ar leisti projektą vykdyti ir kokiomis bendradarbiavimo sąlygomis tai daryti.

Išsamesnė informacija:

<http://www.ebrd.com/pages/workingwithus/tambas.shtml>

<http://www.ebrd.com/pages/workingwithus/tambas/guide.pdf>

✓ **EIB paskolos MVĮ ir Rytų kaimynystės šalims**

Laikydamasis Rytų partnerystės sąlygų, EIB 2009–2010 m. pradeda teikti paskolas MVĮ Rytų kaimynystės šalyse, taip plėsdamas savo paskolų geografinę teritoriją už Europos Sąjungos, Vakarų Balkanų ir narystės siekiančių šalių ribų.

Informacijos apie vietinius tarpininkus kaimyninėse šalyse rasite EIB tinklavietėje:
<http://eib.europa.eu/products/loans/intermediated/index.htm>

Išsamesnė informacija:

<http://www.eib.europa.eu/about/press/2009/2009-184-eib-launches-sme-loans-for-eus-eastern-neighbours.htm>

✓ **Viduržemio jūros regiono valstybių, dalyvaujančių partnerystėje, MVĮ skirti EIB kreditai (FEMIP)**

FEMIP teikia paskolas smulkioms įmonėms Viduržemio jūros regione (Alžyre, Egipte, Gazos Ruože / Vakarų Krante, Izraelyje, Jordanijoje, Libane, Maroke, Sirijoje ir Tunise) - dažniausiai per vietinius tarpininkus - regiono ekonominę infrastruktūrą gerinantiems projektams.

Išsamesnė informacija:

<http://www.eib.org/projects/regions/med/>

http://www.enpi-info.eu/indexmed.php?lang_id=450

LOTYNŲ AMERIKOS ŠALYS

✓ AL-Invest IV

Šios programos tikslas – remti Lotynų Amerikos MVĮ internacionalizaciją per Europos ir Lotynų Amerikos ūkio subjektų, bendradarbiaujančių rengiant bendrovių, kurios aktyviai veikia tame pačiame sektoriuje, susitikimus abiejose Atlanto vandenyno pusėse, tinklą. Dalyviai gauna tarpusavio susitikimų, rengiamų būtent jiems pagal jų profilį ir produktus, programą.

Finansavimas skiriamas pelno nesiekiančioms organizacijoms, pavyzdžiui, prekybos rūmams, organizuoti partnerystės renginius, padedančius užmegzti bendradarbiavimą. AL-Invest IV programą (2009–2012) padeda įgyvendinti 3 Lotynų Amerikos verslo organizacijos: NAFIN, CAINCO ir CNI. Bendrovės renginiuose gali dalyvauti tiesiogiai. Renginių organizavimo išlaidas dengia Europos Komisija, skirianti programai 50 mln. eurų biudžetą.

Išsamesnė informacija:

http://ec.europa.eu/europeaid/where/latin-america/regional-cooperation/al-invest/index_en.htm

AZIJA

✓ Programa „ES vartai“

Šios programos, vykdomos 2008–2015 m., tikslas – skatinti Europos produktų įvedimą į Japonijos ir Pietų Korėjos rinką, papildant ir kuriant pridėtinę vertę eksporto skatinimo veiksams, kurių imasi atskiros ES valstybės narės ES pramonės sektoriuose, kurie laikomi turinčiais dideles galimybes Japonijoje arba Korėjoje (sveikatos apsauga ir medicinos technologijos, konstrukcijų ir statybos technologijos, informacinės ir komunikacijų technologijos, aplinkosaugos ir energetikos technologijos, interjero dizainas, mados dizainas). Netiesioginė parama teikiama dalyvaujančioms MVĮ rengiant prekybos misijas, kuriomis siekiama palengvinti bendradarbiavimą, kartu teikiant finansinę ir konkrečią logistinę paramą.

Išsamesnė informacija: <http://www.eu-gateway.eu>

✓ ES ir Japonijos pramoninio bendradarbiavimo programos

Tai metinės programos, skirtos visų dydžių įmonėms, taip pat ir MVĮ. Netiesioginė parama teikiama rengiant Japonijoje nemokamas mokymų programas, kuriose dalyvaujantiems MVĮ atstovams skiriama stipendija. Šiuo metu vykdomos 4 programos:

- ŽIMP programos siekis – padėti Europos MVĮ vadovams, užmezgusiems glaudžius savo įmonių santykius su Japonija, priartėti prie Japonijos rinkos. Per penkias savaites, praleistas Japonijoje, šie vadovai mokosi japonų kalbos ir kultūros, dalyvauja specializuotose paskaitose ir seminaruose, lankosi įmonėse.
- PVP (platinimas ir verslo praktika) programa – tai 5 arba 8 dienų trukmės kelionė į Japoniją, padedanti Europos įmonėms praktiškai susipažinti su Japonijos platinimo sistema.

- TUI (tiesioginės užsienio investicijos) programa – tai 5 dienų trukmės kelionė į Japoniją, kurios metu dalyviai iš ES gali praktiškai sužinoti, kaip ES įmonės gali gauti naudos iš Japonijos TUI politikos, pradėdamos ir plėsdamos verslą Japonijoje įsigyjant vietinį turtą.
- PLG (pasaulinio lygio gamyba) – tai 5 arba 8 dienų trukmės kelionė į Japoniją, kurios metu sužinoma apie gamybos sektoriaus našumo didinimą ir sąnaudų mažinimą, lankomasi pačiuose pažangiausiuose pasaulio fabrikuose.

Išsamesnė informacija:

<http://www.eu-japan.eu/global/business-training.html> - (puslapis pateikiamas ir japonų kalba)

✓ Kinija

- Pažintis su Kinija

Europos prekybos rūmų asociacijos ir kitų suinteresuotų asmenų organizuojama mokymo programa, kurią iš dalies finansuoja Europos Komisija. Programoje siūlomi mokymai verslo organizacijoms, siekiant padėti Europos įmonėms geriau susipažinti su Kinijos ekonomika ir padidinti savo konkurencingumą šios šalies rinkoje.

Išsamesnė informacija:

<http://www.understandingchina.eu>

- ES ir Kinijos vadovų mainų ir mokymo programa

Ši programa teikia mokymą Kinijos ir Europos vadovams kalbų, verslo kultūros ir kito žemyno praktikos srityse.

Išsamesnė informacija:

http://www.metp.net.cn/english/index_asp_ColumnId=271

EuropeAid (Europos Sąjungos bendradarbiavimo biuro) tinklavietės puslapyje „Programos ir projektai“ rasite informacijos apie galimybes kitose geografinėse srityse ir šalyse:

http://ec.europa.eu/comm/europeaid/index_en.htm

EuropeAid (Europos Sąjungos bendradarbiavimo biuras) savo tinklavietėje skelbia išorės santykių programų **konkursus ir kvietimus teikti paraiškas** (kai kurios minėtos programos tinka MVĮ).

Išsamesnė informacija:

<https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?do=publi.welcome>

5. Kur gauti pagalbos vietoje?

✓ Enterprise Europe Network

Tinklas „Enterprise Europe Network“ – tai didžiausias Europos pagalbos verslui ir naujovių tinklas, teikiantis integruotąsias aukštos kokybės paslaugas remiant MVĮ. Šio tinklo misija – teikti integruotąsias informacijos, verslo bendradarbiavimo, naujovių ir technologijų perdavimo paslaugas remiant smulkųjį verslą ir naujoves įgyvendinančias MVĮ.

Viena iš pagrindinių šio tinklo veiklos sričių – informuoti įmones ES klausimais ir teikti iš MVĮ gautus atsiliepimus Komisijai, siekiant užtikrinti, kad būsimi teisės aktai atitinka MVĮ poreikius. Tinklo nariai turi patirties konkrečiose įmonėms svarbiose srityse, pvz.: viešųjų pirkimų, verslo bendradarbiavimo, finansavimo, naujovių, technologijų perdavimo, rinkos tyrimų ir Europos Sąjungos teisės aktų srityse. Be to, tinklo nariai padeda bendrovėms teikti projektų paraiškas Komisijai ir atlikti administracinius formalumus. Jie turi galimybę tiesiogiai bendrauti su Europos Komisija, jiems talkina paskirti Konkurencingumo ir inovacijų vykdomosios įstaigos Briuselyje darbuotojai, padedantys atsakyti į sudėtingiausius klausimus.

Informacija bendrovėms taip pat teikiama per įvairius visuomenės informavimo renginius (muges, seminarus, paskaitas ir pratybas bei pan.) ir leidžiant įvairius leidinius vietos kalbomis (vadovus, informacinius biuletenius, interneto tinklavietes ir pan.).

Tinklas „Enterprise Europe Network“ taip pat remia naujoves, teikdamas maklerystės paslaugas technologijų ir žinių perdavimui. Tinklas remia partnerysčių tarp subjektų, vykdančių veiklą kuriant visų sričių naujoves, kūrimą ir siekia skleisti informaciją naujovių klausimais bei panaudoti moksliniais tyrimais paremtas technologijas. Jie tvarko partnerysčių duomenų bazę, kurioje sukaupta per 12 tūkst. bendradarbiavimo pasiūlymų ir prašymų.

Tinklas „Enterprise Europe Network“ gali padėti bendrovei bet kuriuo jos verslo vystymo etapu bei nepaisant to, kaip išsamiai ji yra susipažinusi su Europos klausimais. Jis padeda bendrovėms pasinaudoti verslo galimybėmis ir gali suteikti informacijos apie Europos ir tarptautinę rinkas ir potencialius partnerius 40 šalių. Tinklas „Enterprise Europe Network“ turi per 500 biurų visoje Europoje ir Trečiojo pasaulio šalyse. Jis apima visas ES valstybes nares, šalis kandidatės, šalis, dalyvaujančias Konkurencingumo ir inovacijų programoje, Europos ekonominės erdvės nares, Europos kaimynystės politikos besilaikančias šalis ir t. t.

Išsamesnė informacija: <http://ec.europa.eu/enterprise-europe-network>

Norėdami rasti artimiausią filialą Europos Sąjungoje ir už jos ribų:

<http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/about/branches>

✓ **EU External business centres**

- Europos verslo ir technologijų centras Indijoje

Šis centras padeda verslo, mokslo ir tyrimų bendruomenei Europoje ir Indijoje, sukurdamas naujų verslo galimybių ir skatindamas technologijų perkėlimą, taip pat remdamas Europos šviesiąsias technologijas Indijoje.

Išsamesnė informacija: <http://www.ebtc.eu/>

- ES MVĮ centras Kinijoje

Europos Komisijos finansuojamas (5 mln. eurų) ES paramos Europos MVĮ centras teikia informaciją, konsultacijas, mokymo ir verslo „piršlybų“ galimybes Europos MVĮ, siekiančioms eksportuoti arba investuoti į Kinijos rinką.

Išsamesnė informacija:

http://ec.europa.eu/delegations/china/documents/projects/eu_sme_centre.pdf

<http://www.eusmecentre.org.cn/>

Kiti informacijos šaltiniai

Europos MVĮ portalas: šis portalas renka visą ES pateikiamą informaciją apie MVĮ ir joms skirtą informaciją - nuo praktinių patarimų iki politikos klausimų, nuo vietinių informacijos centrų iki nuorodų į tinklus. <http://ec.europa.eu/small-business>

Jūsų Europa verslas : šiame portale asmenims ir verslininkams pateikiama praktinė informacija apie jų teises ir galimybes visoje ES ir atskirose valstybėse narėse: http://ec.europa.eu/youreurope/business/index_lt.htm

„Europa“ tinklavietės duomenų bazėje „**Sutartys ir dotacijos**“ apžvelgiamos visos ES programos ir priemonės: http://ec.europa.eu/grants/index_en.htm

TED (*tenders electronic daily*): *Oficialiajame Europos Sąjungos leidinyje* skelbiamų viešųjų konkursų duomenų bazė: <http://ted.europa.eu/>

Europos Komisijos Įmonių ir pramonės generalinis direktoratas

http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.htm

Atsakomybės apribojimas

Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją. Leidžiama dauginti nurodžius šaltinį.